

NA DOSLECH

IV. / DUBEN 2018 • NEWSLETTER • VYDAVATELSTVÍ SUPRAPHON a.s. WWW.SUPRAPHON.CZ

VOJTĚCH DYK A TATIANA VILHELMOVÁ SVATEBNÍ CESTU DO JILJÍ JAKO ZÁBAVNÁ AUDIOKNIHA

Supraphonline

ZVEME VÁS NA KŘEST AUDIOKNIHY
„SVATEBNÍ CESTA DO JILJÍ“
12. 5. od 13:00 hodin

VELETRH SVĚT KNIHY 2018
VÝSTAVIŠTĚ PRAHA HOLEŠOVICE
SÁL AUDIOKNIH

NAVŠTIVTE TAKÉ STÁNEK
SUPRAPHONU / L107

- Svatební cesta do Jiljí byla kdysi velmi známá komedie s Libuší Šafránkovou a Josefem Abrahámem, kteří hráli mladý nadějný pár vystavený rafinovaným zkouškám života. Supraphon teď vydává audioverzi novely Miroslava Skály, jež byla předlohou k filmu.

Svatební cesta do Jiljí byla kdysi velmi známá komedie s Libuší Šafránkovou a Josefem Abrahámem, kteří hráli mladý nadějný pár vystavený rafinovaným zkouškám života. Supraphon teď vydává audioverzi novely Miroslava Skály, jež byla předlohou k filmu.

V nahrávacím studiu usedli Tatiana Vilhelmová a Vojtěch Dyk, aby vznikla zábavná audiokniha, dokreslená hudbou Petra

Skoumala. Čirou náhodou je Dykovi právě 32 let stejně jako hrdinovi Svatební cesty do Jiljí a 23. července slaví narozeniny – stejné datum si hlavní hrdinové stanovili za svůj svatební den.

„Přiznám se, že jsem knížku neznal, jen ten televizní film, a byl jsem hodně zvědavý, o kolik se liší scénář od prvotního knižního zpracování,“ poznamenal Vojtěch

Dyk a dodal: „Kniha popisuje veškeré děje. Jde o slovní humor i tam, kde se ve filmovém zpracování obejdete beze slov. Ale je pravda, že si hodně vzpomenete i na ten skvělý film.“

„Kdyby lidé více praktikovali předsvatební cesty – nemuseli by potom praktikovat předsvatební smlouvy. S mojí holkou takovouhle předsvatební cestu děláme velmi

často, ale svatbu neustále oddalujeme, abychom mohli mít právě tu předsvatební cestu, a nikoliv tu svatební.“

Křest za účasti tvůrců proběhne na mezinárodním knižním veletrhu a literárním festivalu Svět knihy 2018, který se koná na pražském Výstavišti v sobotu 12. května v Sále audioknih od 13 hodin.

SU 6451-2

Foto © Lenka Hatašová

ILONA CSÁKOVÁ: POŘÁD JSEM TO JÁ

SYMPATICKÝ NÁVRAT SKVĚLÉ ZPĚVAČKY!

Nové album vydává dáma s jedním z nejpodmanivějších hlasů u nás. Název je symbolický: patnáct písniček podstatou různorodých, ale přitažlivě sjednocených interpretkou. Je to retrospektiva Iloniny skvělé minulosti, potvrzení zajímavé současnosti a nadějný posun do budoucnosti. Za většiny doprovodu Golden Big Band

Prague pod taktovkou Petra Soviče se dočkáte ohlédnutí za Laurou a jejími tygry (49 dní do jara s Martinem Poštou), v nových aranžích si jistě rádi připomenete Iloninu velkou hitovou éru (Pink, Tornero, Malý vůz, Proč mě nikdo nemá rád nebo Když zbývá pár slov). Z posledních let je tu silné televizní téma z pera Ondřeje Brzobohatého

(Žít, co to dá), výstižná titulní novinka nebo klasický hit v podobě duetu s Karlem Göttem (Pláč/Crying). Bonusem je zcela čerstvá skladba Abych byla IN, moderně tanečně s nadhledem komentující prostředí popu. Ilona Csáková je mimořádná zpěvačka a objevená autorka či spoluautorka, podpořená big bandem i vlastní malou skupinou. Její

bilancování je nepochybně kvalitní a právem hrdé, pohled dopředu záslužný. V obalu s fotografiemi Lenky Hatašové tak najdete prověřené „to nejlepší“, ale též ambiciózní náznaky příští části kariéry ženy s tajemným altem a příjemným espretem.

SU 6524-2

Supraphonline

Foto © Lenka Hatašová

JIŘÍ SUCHÝ:

SEMAFOR CHYTL DECH SOUČASNA

Legendární Divadlo Semafor pokračuje v mapování své tvorby. Díky vydavatelství Supraphon završil v těchto dnech cédéčkově-písničkovou kroniku, která se skládá ze tří nadupaných krabic. První mapuje léta šedesátá, druhá sedmdesátá a osmdesátá, a ta třetí, fungl nová, dobu mezi lety 1989 a 2015. Tedy dobu nejen Jiřího Suchého, ale i Jitky Molavcové a Ferdinanda Havlíka. Každý disk v krabici je zabalen do grafiky Jiřího Suchého, čímž komplet získává na atraktivnosti. Dramaturgii sady měl za vydatné pomoci producentky Nadi Dvorské na starosti divadelní dramaturg a kritik Jan Kolář.

Asamotný Jiří Suchý, jak říká, je nejen za tuhle krabici, ale za celý projekt upřímně rád.

Mám krásný pocit z toho, že si někdo všimá naší práce. Příští rok bude Semafor slavít šedesátiny, za tu dobu se muselo nastřádat už opravdu hodně písniček – a my jsme písničkové, muzikálové divadlo. Navíc jsem rád, že si toho všimla taková významná firma, jako je Supraphon. Já jsem ji k tomu netlačil, nemám ve zvyku obžalovat instituce a vnucovat se. Tohle pro mě bylo tedy překvapení a dar nebes.

Pomáhal jste s výběrem písní na nový komplet?

Ne, to měl na starosti Jan Kolář. Nechal jsem mu volnou ruku. Říkal jsem si, že sám bych mohl mít jiné názory, a on k nám do Semaforu chodil na všechno. Tak jsem řekl, ať tu dobu popíše on.

Komplet zaznamenává dobu od roku 1989 do roku 2015. Jaká pro vás a vaše divadlo byla – a jak se změnila?

Zajímavé bylo, že hned po převratu, kdy vyšlo herectvo do ulic, a lidi nám amávali, nám začali rapidně ubývat diváci. Nejen nám, ale všem divadlům. My jsme se ještě dlouho, asi tři měsíce, drželi, ale pak to byl sešup i u nás. Začal tedy boj. Uvědomili jsme si, že je jiná doba. Že útlak komunistického režimu nám šel vlastně hodně na ruku. Lidi neměli ke komu přilnout, tak přilnuli k Semaforu. A najednou tady byly americké filmy v televizi, jako houby po dešti vznikala nová divadla, a my jsme měli konkurenci. Říkal jsem si: aha, tak takovejhle je vlastně správný život. Nežehlal jsem, jenom jsem musel přehodit výhybku a začít myslet jinak.

To, co jste popsal, ale nebyly jediné nepřijemnosti, které Semafor potkaly...

Taky nás poškodilo, že jsme přišli o divadlo na Václavském náměstí, kde jsme byli každému na rání. Kolem toho divadla každý Pražan určitě nejmíň jednou týdně prošel – a najednou jsme to divadlo neměli. Pak jsme byli v Karlíně a tam nám zase vzala divadlo Vltava. Teď jsme v Dejvicích, což je trochu v ústraní, taky si nás tady muselo publikum najít. Zezačátku, asi tak dva roky, to bylo ožehavé, zažívali jsme tu to, co jsme do té doby neznali – některé prázdné řady v divadle. Ale diváci si nás našli i tady a dneska to tu máme dobré.

Jak jste se vypořádávali s polistopadovým úbytkem diváků – nebo jinak: jakými způsoby jste vedli ten boj, který jste zmínili?

Pochopili jsme, co musíme pro diváky udělat, a tak jsme to udělali. Dám příklad. Po převratu jsem nasadil hru Nižnij Novgorod a vymyslel jsem si k ní i krásné písmo, které se podobalo azbuce. A byl jsem na to patřičně hrdý. Jenže lidi na to přestali chodit. Tak mě napadlo přidat podtitul Muzikál o tom, proč k říjnové revoluci nedošlo už v září. Lidi si najednou uvědomili, že jde o srandu, a tenhle slogan nám vrátil publikum do divadla.

Z nového kompletu zní hodně hudby Ferdinanda Havlíka, který po odchodu Jiřího Šlitrů zaujal pozici hlavního skladatele a kapelníka Semaforu...

Ferdinand Havlík – to byl zvláštní fenomén. Dodneska není v divadle dne, kdy by někdo neřekl: tak Ferda by určitě řekl tohle, nebo: na tohle by reagoval takhle... Ferda glosoval život nesmírně vtipným způsobem. Jeho síla byla v tom, že ty věci říkal

naprosto vážně. Na divadle se pak snažil dělat komiku, taky to bylo dobré, ale to nejlepší se dělo v zákulisí, o to diváci přicházeli. To mi bývalo líto.

Jediná hra, které je na vašem novém kompletu celá, je Lysistrata. Asi to ukazuje na její výjimečnost, je to tak?

Lysistrata je skutečně výjimečná, protože vznikla původně pro jiné divadlo, a taky má trochu jinou poetiku, než naše ostatní hry. Jednou za mnou přišel Jiří Menzel, který byl tehdy ředitelem Divadla Na Vinohradech. Řekl, že by chtěl uvést Lysistratu ve verších, a abych ji přebásnil. Tak jsem ji pro tohle seriózní, vážné divadlo skutečně zveršoval, a ona se tu hrála. A mně najednou přišlo líto, že v ní není muzika. Když ji pak na Vinohradech stáhli, řekl jsem si, že z ní udělám pro naše divadlo muzikál. Libreto jsem měl hotové, tak jsem tam jenom naskládal muziku, a pustili jsme ji u nás. A mám k tomu jednu zajímavou vzpomínku. Aristofanes, autor Lysistraty, byl děsný sprosták. To se k nám moc nehodí, tak jsem se snažil některé věci jenom tak naznačit, aby si tu lascivitu domyslel divák sám. A představte si, že v Mladé frontě napsali, že jsem Aristofana zesprostáčil! Strašně mě zepsuli. Já jsem přitom zachránil tolik věcí! Kdybych v inscenaci nechal všechno, co tam měl Aristofanes, to by teprve bylo sprostý!

Před několika lety jste řekl, že na Semaforu lidi nejvíce milují svoji vlastní minulost; stojíte si za tím stále?

Mám pocit, že už jsme chytili další, nevímkolikátý dech, a že je to dech současna. Zrovna nedávno, když jsme hráli Čochtanův divotvorný hrnec, jsme se s Jitkou Molavcovou dívali do publika. A říkali jsme si, kolik tu máme mladých lidí, v hledišti v každé řadě

seděly mladé páry mezi osmnácti a dvaceti lety, a dobře se bavily! To ještě před dvěma lety nebylo, měl jsem pocit, že budeme divadlo spíš pro důchodce. Ale poslední dobou, hlavně od chvíle, co jsem vymyslel Swing Band, nám publikum děsně mládne.

Zřejmě za to může i mladý soubor Semaforu!

I ten, samozřejmě. Asi bychom měli v průměru nejmladší divadelní soubor, kdybychom to s Jitkou nekazili. Bez nás by to bylo tak čtyřicet let, s námi pětatřicet.

Pane Suchý, řekl jste, že jste stále ve středním věku, ale na stáří se těšíte. Kdy, podle vás, přijde?

Mým velkým vzorem je německý herec holandského původu Johannes Heesters. Ten ve sto šesti letech uspořádal velké turné po celém Německu a dožil se sto osmi let. Kdyby se mi podařilo být do těch sto šesti aktivní, tak potom ať přijde stáří, a je dlouhé, jak chce!

SU 6523-2

Supraphonline

TUGRIKI: UDĚLAT NĚCO, CO NEBUDE NIKDO ČEKAT

Eponymní debutové album Tugriki, tedy čtveřice Dorota Barová (Tara Fuki či Aneta Langerová), Ľuboslav Petruška (Chiki liki tu-a, Korben Dallas), Igor „Ozo“ Guttler a Lukáš Fila (oba Korben Dallas) je na světě a sklízí první pochvalné ohlasy mimo jiné za svou originalitu a nezaměnitelnost. Doba víc než příhodná pro to, představit jej i naživo. A právě tak se v těchto dnech děje, když kvarteto zkušených muzikantů, jež můžeme bez obav označit za „superskupinu“, vyrazilo na československé miniturné.

V jeho rámci se Tugriki zastaví mimo jiné i příští **středu 18. 4.** v pražském **JazzDocu**, kde album slavnostně pokřtí společně s Anetou Langerovou. Čekání na křest i další koncerty si můžete zkrátit naším rozhovorem, v němž se dozvíte leccos ze zákulisí vzniku Tugriki, nahrávání alba i budoucích plánů kapely...

Váš název je prý podle mongolské měny. Jak jste na něj přišli?

Lukáš Fila: Vznikl úplně náhodou. Stáli jsme před studiím, a Ozo, náš bubeník, mi radil, že bych si měl pořídit nové auto. Rovnou mi i jedno ukazoval. Ptal jsem se ho, kolik by stálo, a on odpověděl, že asi tak pět tugriků. Nikdo z nás ostatních to slovo předtím neslyšel, ale moc nás pobavilo, a začali jsme ho pak používat. Až potom jsme si řekli, že by to vlastně byl i pěkný název.

Potkali jste se jak? Na první pohled to vypadá, jako by Korben Dallas chtěli jen vyměnit zpěváka za zpěvačku...?

LF: Tak to si pamatuju úplně přesně!

(Dorka Barová se začíná smát...)

LF: V létě jsme měli hrát na akci Mosty – Gesharim. To je takové setkání interpretů z různých zemí visegrádské čtyřky. A byli jsme dotázáni, zda si nemůžeme najít nějakého Poláka nebo Maďara, který by si s námi zahrál. A Ozo má hrozně rád Tara Fuki, a už hodně dávno nám doporučoval, abychom si je poslechli. Takže jsem si je jednou poslechl, a zaujala mě jejich polština. A při té nabídce jsem si na to vzpomněl, a říkal jsem si, jestli je ta zpěvačka opravdu původem Polka. Tak jsem se po ní začal shánět a ukázalo se, že není. V létě jsme pak hráli v Praze ve Stromovce a Dorka se přišla podívat. Bylo hrozné počasí, bouřka, pršelo, ale přesto byla nadšená. Tam jsme si padli do oka. Dorka Barová: A to jsme se tam opravdu setkali úplně poprvé.

Nápad je ale jedna věc a realizace druhá. Navíc jsou obě strany poměrně dost muzikantsky vytížené?

LF: Když se ukázalo, že Korben Dallas budou mít půlroční pauzu, protože zpěvák

Juro má dítě, a chce se mu věnovat, okamžitě nás napadla Dorka. A uvědomili si, že na to budeme mít čas. A že klidně můžeme udělat něco, co nebude nikdo čekat.

Plánovali jste nějak? Mluvili jste dopředu o tom, co si kdo od toho slibuje a čemu se určitě chcete vyhnout?

DB: Ne. Vůbec. Jen jsme si zkrátka spolu chtěli zahrát a vyzkoušet, zda by to mohlo fungovat. Pak mi Lukáš začal posílat texty, já na ně vyráběla nějaké demáče, a poměrně dlouho jsme také hledali první možný termín setkání. A tam to z nás doslova vytrysklo. A přesvědčili jsme se, že to určitě stojí za to něco spolu zkusit. LF: Plán opravdu nebyl žádný. Byla jen chuť něco společně zkusit. Původně také byla představa, že spolu budeme jen hrát, a pokud se podaří udělat nějaké nové skladby, tak je asi doplníme něčím od našich dalších kapel, možná zařadíme i něco převzatého. O nějakém albu jsme v té době vůbec neuvažovali, protože ještě nebylo ani jasné, jestli si budeme hudebně rozumět.

DB: Jenže pak jsme za první tři dny společného hraní měli nahrané základy šesti nových skladeb.

Otevřelo vám to nějaké nové dveře? K jiné hudbě, než jakou děláte se svými dalšími kapelami?

DB: Já si to s rockery užívám... (smích) Jinak jsem s nimi moc nehrála a ten feeling mě baví.

LF: A čeština...

DB: Čeština a slovenština pochopitelně taky. I když s Kuzmich Orchestra máme několik českých písniček, v takovém rozsahu jako tady, to jsou pro mě nové zážitky. LF: Pro mě je to změna ještě větší. S Jurou z Korben Dallas, hrajeme společně už od čtrnácti let. Nikdy jsem s žádným jiným zpěvákem, natož zpěvačkou, nehrál. Takže pro mě to byl úplný krok do neznáma. Ale spoň, že část kolektivu byli domácí! (smích) Navíc začít psát texty v ženském rodě, a ve finále některé ještě převádět do češtiny – to pro mě byly úplně nové souvislosti.

Supraphonline

Jak spolupráci vnímáte teď, s odstupem? Jde o novou kapelu, která bude dál činná, anebo je to jen jednorázový projekt, kdy jste vydali album, odehrajete k němu sérii koncertů, a pak se zas všichni rozejdete ke svým aktivitám?

DB: Původně asi taková představa byla, ale nyní, po tom jak se vše podařilo, a jak to začalo fungovat, by asi bylo škoda zůstat jen u desky a pár koncertů. Opravdu se to ukáže, až odehrajeme turné.

A dá se to skloubit s dalšími kapelami? Dorka třeba hraje i s Anetou Langerovou...

DB: ...Která ovšem – a byla to naprostá náhoda – oznámila pauzu ve stejné době, jako Juraj. Ale i po ní to myslím půjde. Asi bude trochu složitější logistika, kluci budou mít dvě kapely, ale já už jsem na organizaci hraní podle google kalendáře celkem zvyklá.

I proto jste album vydali tak rychle, a ještě dříve než vůbec došlo na koncerty?

DB: Už první zkoušku jsme měli rovnou ve studiu, a co se nám líbilo jsme rovnou nahráli. A když nám to tak šlo, logicky jsme se začali bavit i o albu.

LF: Byli jsme připravení, že si ho vydáme sami. Ale k mému překvapení nám ze Supraphonu řekli, že se jim to líbí, a že by do toho šli. Což dodnes považuji za velmi velkorysý a pořád tak nějak čekám, že se někdy objeví ten opravdový příběh, proč se to stalo... (smích) A je pravda, že ta rychlost byla neobyčejná. V podstatě pár týdnů po tom, co jsme se dohodli a následně odevzdali nahrávku, byla deska venku.

O čem vaše písničky jsou? Mají nějaké společné téma?

LF (s přehnaně vážným výrazem): Je to alternativní pop o životě moderní ženy.

DB: Super! Novinář se v tobě nezapře. Pravdou je, že jsem dostala mnohem více textů a z nich si vybírala.

LF: A opět v tom nebyl žádný plán – ta jednotící nit časem přirozeně vyplynula. Byl to organický proces.

Co vašim skladbám říkal frontman Korben Dallas Juraj Benetín?

LF: Reagoval až překvapivě dobře. Myslí, že tomu fandí. Mám teď v plánu mu dát cédéčko a donutit ho k "recenzi". Navíc nevím jak on, ale já předpokládám, že to bude mít pozitivní dopad i na Korben Dallas – budeme více rozehraní, s novými zkušenostmi, a možná i novými fanoušky.

Jak se Dorce zpívají Lukášovy texty?

DB: Je to hodně nezvyklé. Ale zkušenost se zhudebněním například cizí poezie už z minulosti mám. A je to inspirativní. Ta slova někým směřují, sama si říkají o náladu. Je to úplně jiné, než si sednout k nástroji, a začít vymýšlet nějaký hudební motiv se zcela čistou hlavou, bez vnějšího ovlivnění. Lukáš mi jich navíc posílal opravdu hodně, tak jsem si mohla vybírat, a svůj příběh si tam vždy našla.

LF: Nicméně není to nějaké dogma, že texty musí být ode mne. Pokud Dorka přijde, že měla těžký víkend, a napsala dvacet textů a určitě je musíme zhudebnit, tak si řekneme "bezva", a jdeme nahrávat.

DB: Ostatně dva texty napsal i bubeník Ozo, a jeden od Miší Vejnarové jsem vytáhla "ze šuplíku".

Jak hodně se chystáte koncertovat?

DB: Vlastně mě až překvapilo, při tom, jak narychlo vše vznikalo, kolik koncertů se už na jaro a léto podařilo dohodnout, a kolik jich nakonec budeme mít. Křest bude 18. dubna v pražském Jazz Docku. LF: Snažíme se řešit věci postupně. Album máme teď hotové, takže jsou nyní důležité koncerty. Abychom je odehráli co nejlépe, aby byli posluchači spokojeni, my z toho budeme mít radost... O tom, jak budeme postupovat potom, budeme přemýšlet, až to bude aktuální.

Hovoří se o vás jako o "superskupině". Není to poněkud nadnesené?

LF: Samozřejmě, že je to trochu mediální berlička, ale na druhou stranu už opravdu něco za sebou máme – tak proč toho nevyužít? Navíc máme před očima jako varování ten nejhorší moment, který se každé superskupině může stát – tedy, že nakonec vůbec nezní jako kompaktní skupina a vlastně ani nemusí být super. Napadá mě přirovnání k fotbalovému mužstvu: To, že se podaří do něj sehnat ty největší hvězdy, ještě neznamená, že bude výsledkem skvělý tým. Proto naše interní ambice je znít kompaktně, a aby nám to společně fungovalo.

Uvažujete v hranicích toho, kam se s Tugriki chcete zařadit? Zda spíše k menšinovým posluchačům anebo naopak zkoušíte obohatit popovou scénu o něco nového?

LF: Těžko říci, jak to vnímají jiní, ale mám dojem, že s Korben Dallas se nám podařilo obojí. Můžeme hrát na alternativním festivalu i na čistě rockovém, můžeme hrát na náměstí, dostali jsme alternativní ceny

a dělali hudbu pro televizní seriál určený pro prime time. I proto můžeme hrát v Praze v Jazz Docku, a zároveň jet turné jako předkapela Lucie. Možná je společným klíčem dělat hudbu tak, abychom jí věřili především my sami.

DB: Určitě jsou muzikanti, kteří dopředu přemýšlejí, pro koho chtějí hrát a jak má jejich hudba znít, aby byla úspěšná. Já jsem tohle ale nikdy neřešila. I proto jsme hrály s Tara Fuki na vážnohudebních i alternativních festivalech, v rockovém klubu i v kostele. Všude to zní malíčko jinak, a pokaždé přijdou jiní lidé. Od mladých punkáčů až po seriózní důchodce – a to je přesně to, co mě na hudbě baví.

Připouštíte si i možnost neúspěchu?

DB: Pro mě to už nyní byl tak silný impuls a tolik nových zážitků, že i kdyby to bylo jediné, tak to bude stát za to.

LF: Přesně tak. Jistě, že nás zajímá, jak budou reagovat posluchači, zda budou na naše koncerty chodit, ale to důležité už špatně dopadnout ani nemůže. Navíc – já mám zkušenost z Korben Dallas, kde nás první úspěch, tak jak ho většina lidí vnímá, potkal až po třicátce. Předtím jsme si tak brnkali, občas i třeba pro pět lidí... Pamatuju si, jak se jednou přišel podívat můj otec, a když jsem se ho ptal, jak se mu to líbilo, tak pravil, že mu z toho naskočil opar. Takže když si dnes lidé pouštějí naše písničky, pořád mě to spíš udivuje, než že bych s tím nějak dopředu počítal.

DB: Já mám každopádně zatím ze svého okolí ohlasy jen kladné.

LF: Ano. Dokonce i mojí manželce se to líbí!

ZAKÁZANÉ KONCERTY VODŇANSKÉHO & SKOUMALA JSOU KONEČNĚ VENKU!

Poprvé se mezi lidi dostávají Zakázané koncerty dvojice Vodňanský & Skoumal. Tedy – poprvé od jejich konání mezi lety 1974 a 1981. Z nového supraphonského alba sálá dobová atmosféra, kdy se narážky na režim a nesvobodu dostávaly (tu více, tu méně nápadně) do písňových textů, divadelních skečů a komentářů. A publikum je velmi vděčné přijímalo. Těch písní je na CD devatenáct. Připomínají onu etapu tvorby Vodňanského a Skoumala, kdy vystupovali polo nebo úplně ilegálně, třeba v bytech přátel. Po zákazu hrát a zpívat v Praze se populární duo uchýlilo do jiných měst a sjezdilo tehdejší Československo křížem krážem. I tady ale mělo problémy, a cenzura ho postupně vytlačovala z pódii kulturáků i malých scén nadobro. Nějaký čas mu ještě „zůstaly“ studentské koleje a kluby. Skoumal s Vodňanským sem jezdili hrát moc rádi. Studentské publikum, jak říkali, jim bylo odměnou za ústrky režimu.

Nad albem, které vychází i jako připomínka nedožitých osmdesátých Pera Skoumala, si povídám s Janem Vodňanským. Nejdřív o zmíněných divácích z řad studentstva.

V čem bylo tohle publikum jiné, než „běžné“ diváctvo třeba v divadle?

Byli to mladí lidé plní energie a nesmírně citliví na všechny kontexty a významy našeho sdělování, a reagovali většinou rychleji než normální publikum, normální samozřejmě v uvozovkách. Ať už byla ta sdělení hudebně-textová nebo slovní – v mých improvizovaných pseudovědeckých komentářích. Studentské publikum bylo přitom různé na různých školách. Medici nebo technici reagovali výbušněji, než tehdejší studenti společenských a humanitních oborů. A různé to bývalo i co se týče míst. Úžasné spontánní diváci byli třeba v Brně, a naprosto skvělá publika byla na Slovensku. To byl kotel – stáčila jiskra a už to bouchlo. Ovšem naprosto speciální byli študáci v Košicích. Tam byla celostátní dopravní škola, a diváctvo tu bylo namíchané z Čechů, Moravanů a Slováků do skvělé, extrémně příjemné a pro nás velice inspirativní vybušné směsi.

Stávalo se někdy, že by ve vašich textech nebo komentářích nacházeli i něco, co jste tak vůbec nemysleli?

Ano, často. Ne, že bych byl nevinátko, a nepracoval s narážkami na režim, ale někdy se mi do textů nebo komentářů zatoulaly i podvědomě, aniž bych se o to snažil. Freud by měl radost. Tam si necenzurovatelné podvědomí přišlo na své a publikum okamžitě reagovalo, i ve zdánlivě nevinné větě spolehlivě objevilo skrytou narážku a vybuchlo neorganizovaným smíchem. Jako druhému to došlo Petrovi u píána a jako poslední jsem skrytý význam vlastních slov pochopil já. Pak jsem se ovšem patřičně odboural s několikavteřinovým zpožděním a zalknut vlastním smíchem jsem nemohl pokračovat v improvizaci. Na to ovšem rozdožděné publikum reagovalo bouřlivým potleskem. Jindy jsem měl zase komentář o UFO. Říkal jsem, že se neznámé létající objekty zjevují hlavně lidem, kteří se o ně vůbec nezajímají, nešmírují oblohu a dokonce se dívají. Opačným směrem. Tak třeba rybářům v Peru, kteří se koukají do vodní hladiny po rybách, a právě v té vodě se jim UFO zrcadlí. Kdežto u nás se

nezjevují, protože tu máme často mraky, a nevidíme, co se děje tam nahoře, nad nimi. Publikum bouřilo a dramaturg toho divadla, který nás měl hlídat, se šel raději opít. Nechal mi jen o přestávce v šatně na útržku papíru doslovný přepis mého výroku s mnoha vykřičníky.

Taky máte pocit, že pod vlivem toho, co se kolem nás děje, se dnes mladí lidé zase čím dál více ozývají?

Ano. Je zajímavé, jak se mladá generace zase napojila na pocity lidí okolo. Připomínám nedávné demonstrace s tím naším známým cinkáním klíči. Chápu a vítám to. Mladí si tyhle věci potřebují vyzkoušet, potřebují si je autenticky prožít. Doposud je znali pouze z filmů, teď mohou být sami subjekty té konkrétní chvíle. Chvilky, kdy v davu držím vlastní klíče a cinkám s nimi. Myslím, že to je pro jejich další zrání velice důležité. Cesta k racionálnímu názoru vždy vede přes emoce.

Zpátky k vašim zakázaným koncertům. Ony byly zakazované postupně, ne hned od začátku...

Když jsme začínali v Činoherním klubu s programem „S úsměvem idiota „nevěděli jsme, jaký bude zájem publika. Na premiéru a několik prvních repríz nám půjčili volné pondělí, a do konce letní sezony jsme měli takový ohlas, že se vedení divadla rozhodlo nasadit nás od podzimu 1969 jako pravidelné představení. Vytiskli nám program s fotkami a texty písní a také nádherné plakáty, které navrhl Libor Fára. Ten start byl samozřejmě ještě legální, zaštitěný našimi kamarády z vedení Činoherního klubu. Divadelní právník nás suverénně obhájil i proti prvním udavačským útokům v normalizačním listu Tribuna. Postupně se to ale s nabíhající normalizací začalo vlnit a stávali jsme se poloilegálními až, chcete-li, ilegálními. Začala éra konspirovaných koncertů v soukromých bytech u přátel, kteří si nás nechťeli nechat vzít. A jelikož většinou měli doma píana, tak si Petr zahrál občas i na nalaďená koncertní křídla. Během těchto bytových představení jsme uváděli i nové písničky. Ani při těch nejhorších zakazech jsme to nevzdávali, tvořili jsme nový repertoár – a potřebovali jsme si ho vyzkoušet. Bylo to tedy ideální pro obě strany. Jen se do

► telefonu nemohlo říkat, že u někoho doma vystoupí Vodňanský a Skoumal. To by byla pozvánka pro estébáky. Obligátně se tedy do telefonu zvalo na oslavu narozenin.

Jsou na novém CD i písničky vzniklé přímo pro bytové koncerty?

Jsou tam, ale nahrané třeba později, když už jsme zase sem-tam mohli případně vystoupit mimo Prahu ve vysokoškolských klubech. V těch bytech, na bytových představeních, se obvykle nedaly kvalitně nahrát.

Jak byste popsal váš a Skoumalův tvůrčí proces, během kterého vznikaly písničky?

Na ten náš tvůrčí proces rád vzpomínám, byl to kus krásného, zajímavého i napínavého života. Jeden čas jsme se s Petrem scházeli denně, většinou u mě doma u piana. Nové písničky jsme vytvářeli kousek po kousku, sloku po sloce. Pak jsme odpoledne zkoušeli v divadle a večer jsme tam hráli. A někdy jsme pak zkoušeli ještě v noci. Bylo to velice intenzivní, obzvlášť v době, kdy divadlo odjelo na zahraniční zájezd do Švédska, my jsme dostali klíče, a zkoušeli nové představení, do toho jsme denně hráli, někdy i dvakrát a zkoušeli nový program. Ten měsíc, co byl soubor divadla pryč, jsme nakonec hráli tři představení. No a k tomu

tvůrčímu procesu? Základem byl můj text nebo třeba jen náčrtek, na který se napojila Skoumalova hudební fantazie. Petr mi přehrával možnosti jeho zhudebnění, třeba i v několika variantách. A já jsem zase na jeho hudební nápad rozvíjel v textu dál. Byl to vlastně takový ping-pong. Iniciačním krokem byl tedy text nebo textová skica, a pak už jsme si to vzájemně přehazovali. Byla to pro nás taková tvůrčí hra. Jinak, než ping-pong se tomu asi nedá říct. Petr díky svému hudebnímu zázemí ovládal všechny možné žánry. Bavila nás mystifikace, tedy například: Nikoliv parodovat, ale složit tango, které by znělo jako stvořené v 30. letech. A skutečně, diváky v Činoherním klubu sotva napadlo, že tomu mohlo být jinak, zvláště když jim naše „Kasino tango“, zpíval skutečný Oldřich Nový v Landovského hře „Hodinový hoteliér“.

Na CD s vámi v několika málo písničkách zpívají i Lída Molínová a Přemysl Rut. Tedy vaši tehdejší spolupracovníci...

Začnu dámou, tedy Lídou Molínovou. Pořad „Králici pokusný“, „jsme původně secvičili se Zdenou Lorencovou, ale ta už to později nestihala, protože měla i svoje sólové koncerty. Vybrali jsme si tedy Lídu Molínovou, a představení nacvičili znovu s ní. Přemysla Ruta jsem objevil v Uherském Hradišti, kde tento všestranně talentovaný

chlapec narozený v Kutné Hoře a vystudovaný a žijící v Praze byl na vojně. Měl tam velitele s výjimečným pochopením pro umělce, a ten mu umožňoval chodit si po službě zahrát do tamní moravské vinárny, kde bylo piano. Tam chodili i herci ze Slovákova divadla. Slovo dalo slovo, a když se dozvěděli, že Přemysl není profesí barový pianista, ale režisér vystudovaný na DAMU, přizvali ho ke spolupráci. Rut tam ještě během vojny režíroval vynikající kabarety, a právě tam, na Malé scéně uherskohradišského divadla a jsem ho objevil. Tou dobou jsme s Petrem připravovali náš program „Život a dílo“, koncipovaný jako rozloučení s věrnými diváky. Chtěli jsme si na nějaký čas od sebe odpočinout a zkoušet vlastní tvůrčí cesty. Cílem programu bylo scénicky předvést, že rozpad naší dvojice nemusí být provázen chaosem, a skandály, ale že jej lze pojímat i jako krásné umění rozpadu. K nemalému pobavení diváků a provokaci přítomných udavačů jsem pronášel i tato slova, že „naš rozpad na rozdíl od chaotického rozpadu Beatles, může být v našem typu společnosti cilevědomý, organizovaný a předem plánovaný.“ Nabídl jsem Přemyslovi, aby nám tohle představení režíroval. Bylo to setkání osudové. Netušili jsme, že on všechny naše programy a tvůrčí vývoj sledoval již od svého útlého mládí. A tak jsme měli režiséra i zasvěceného znalce naší

tvorby v jedné osobě přímo na scéně. Celé představení s námi hrál, zpíval, analyzoval a dokonce doprovázel jednu píseň se Skoumalem čtyřručně. Vnesl do programu spoustu svých originálních nápadů i pohled mladší generace, o patnáct let mladší, než jsme byli my. V inscenaci Život a dílo s námi hrál až do dubna 1981, kdy už nás na základě udání z Olomouce definitivně zakázali. Přitom zbývalo odehrát ještě asi deset už nasmulovaných repríz, a ta poslední měla být v Uherském Hradišti. Právě na té Malé scéně, kde jsem Přemysla objevil. A tam byly náhodou dva klavíry, takže si pánové Rut a Skoumal mohli výjimečně zahrát čtyřručně, ale každý na svém. K tomu už ale nedošlo, což mi bylo líto, už kvůli těm dvěma klavírům.

Na závěr našeho povídání ještě k názvu vašeho nového CD. Album se jmenuje (podle jedné z písní) Všechno je proměnlivé, Zakázané koncerty 1974 – 1981. Cítili a cítíte pořád onu proměnlivost?

My v té písni přímo citujeme Herakleita, pramyslitele dialektiky, která k té proměnlivosti patří, a také pramyslitele hry. A mým oblíbeným filosofickým tématem je hra. Herakleitos je mi proto velmi blízký. A blízký je mi i ona proměnlivost všeho.

JAN WERICH A PAN TAU

SLAVÍME 90. VÝROČÍ NAROZENÍ OTY HOFMANA, TVŮRCE SLAVNÉ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE PRO DĚTI

Letos v dubnu by se dožil Ota Hofman, autor scénářů k úspěšnému televiznímu seriálu pro děti Pan Tau, devadesátilet. K tomuto výročí vychází nahrávka dvou příběhů Pan Tau přichází a Pan Tau naděluje, které pochází z roku 1971, na CD i digitálně v MP3. Supraphon tak připomíná dílo významného autora scénářů k řadě dětských filmů Oty Hofmana a zároveň posluchačům přináší další vzpomínku na interpretační mistrovství Jana Wericha. Audiokniha vychází již v pátek 6. dubna 2018.

Pan Tau je televizní koprodukční seriál západoněmecké, rakouské a československé televize, natočený podle scénáře Oty Hofmana o kouzelném pánovi (ztvárněném Otto Šimánkem) s čarovnou buřinkou, v elegantním černém obleku s bílou květinou v klopě a s černým deštníkem. První série vznikla v letech 1970–1972 a německá televize si výslovně vyžádala Jana Wericha do role bohatého pana Violy, kterému jeho vnučka (za vydatného příspěví Pana Tau) promění život pragmatického podnikatele na dědečka milujícího hru a fantazii.

Třináct natočených dílů je poslední prací Jana Wericha před kamerou – je to téměř shrnutí jeho celoživotních vystoupení. Strídají se v nich komické situace a vážné momenty – Werich zpívá, směje se... Díly s Janem Werichem patří k nejlepším

částem celé série, která se dále natáčela po celá sedmdesátá léta. Přesto se tato část seriálu v normalizačním Československu téměř nevysílala.

V roce 1971 převedli Otta Hofman a Jindřich Polák scénáře **Pan Tau přichází** a **Pan Tau naděluje** do beletristické prózy a Jan Werich je nahrál pro gramofonové desky vydavatelství Panton. Jeho charakteristickou interpretaci umocňuje původní televizní hudba slavné skladatelské trojice Jiřího Malásky, Jiřího Bažanta a Vlastimila Hály nahraná Filmovým symfonickým orchestrem. Titul s časem neztratil nic ze svého půvabu a i dnes potěší svým humorem děti bez rozdílu věku.

Přehled akcí spojených s oslavou nedožitých devadesátin Oty Hofmana naleznete zde: www.otahofman90.cz

TvMiniUni:

MEZI HVĚZDAMI

Flegy a jeho parta z TvMiniUni potkávají hudební hvězdy

Již potřetí vychází album s písničkami z populárního televizního pořadu TvMiniUni. Tentokrát se pod názvem TvMiniUni: Mezi hvězdami dostává nejenom na písničky oblíbených postav z televizní série, ale vůbec poprvé se představí i skutečné hvězdy domácí pop music. Malí i velcí posluchači se tak můžou těšit na Barboru Polákovou, Anetu Langerovou, Vojtěcha Dyka, Kláru Vytiskovou, Lenku Dusilovou, Xindla X a nebo Márdiho z Vypsané Fixy. Aktuální

třetí pokračování navazuje na úspěch předchozích alb Písniček TvMiniUni: Flegyho výběr (2014) a Bóďův maglajz (2015).

Hudbou k písničkám na toto album tentokrát přispěla skutečná autorská domácí elita. Mimo výše zmíněných interpretů se zde objevují zvučná jména jako Jiří Hradil, Marek Doubrava, Jan Maxián, Beata Hlavenková, David Hlaváč, Dušan Neuwerth, Ondřej Čermák, Filip Nebfenský a další. Texty písniček napsali scenáristé

a spoluautoři pořadu Janek Jirků, Natálie Preslová, Helena Kebrtová, Jan Hanzlík, Richard Malatinský, Zdeněk Jecelín, Martin Kolář, Zita Morávková a další. Nazpívali je loutkoherci Jiří Kohout, Ondřej Nosálek, Jana Kollertová, Anna Schmidtmajerová, Petr Besta a další.

TvMiniUni je zábavně vzdělávací pořad s písničkami pro děti od čtyř let, který odstartoval na dětském programu České televize ČT :D v září 2013. Režisérem

a spoluautorem pořadu je Janek Jirků (bývalý umělecký šéf divadla Minor a autor mnoha dětských divadelních představení), jenž ve spolupráci s výtvarníkem Hynkem Dřízňalem vytvořil z originálních loutek veselý televizní tým. Album nejoblíbenějších písniček z dětského pořadu TvMiniUni: Mezi hvězdami vydává Česká televize ve spolupráci se Supraphonem a společností Evolution Films.

TRACKLIST:

KLÁRA VYTISKOVÁ: PROČ SI LIDI HRAJÍ / STRAŠIDELNÝ SONG / SOUBOJ PIRÁTŮ / YETTI /

BARBORA POLÁKOVÁ: POKLAD PARÁDNIC / O PRINCEZNĚ RŮZCE A PRINCI JOSÍFKOVI / HALEKAČKA O MEDU / ROBOSONG /

ANETA LANGEROVÁ: NÁLADOVÁ / O PŘITAŽLIVOSTI / O ZAKLETÝCH PRINCEZNÁCH /

VOJTĚCH DYK: CO JE TO LÁSKA / KAM PADAJÍ HVĚZDY? / CHOBOTNICE /

MICHAL „MÁRDI“ MAREDA: NEHODA / POPELÁŘSKÉ BLUES / DROGA /

LENKA DUSILOVÁ: ZELENÁ / BEUFORTOVA STUPNICE / ZMRZLINÁŘ /

XINDL X: UKOLÉBAVKA, KTERÁ SE VÁM JEN ZDÁ

SU6530-2

Supraphonline

evolution FILMS

ČHAVORENGE & IDA KELAROVÁ & ČESKÁ FILHARMONIE HEJ ROMALE

„Romským dětem chybí pocit, že jsou ve společnosti vítané. Jejich cesta ven ze začarovaného kruhu osad a ghatt do světa, kde se od nich něco očekává, mohou si věřit a mohou něco dokázat, je jedna z nejtěžších cest. Sbor Čhavorenge je prostředím, které děti motivuje, aby se nevzdávaly svých snů a aby šly za naplněním svého životního příběhu.“ S tímto krédem Ida Kelarová již pět let spolupracuje s Českou filharmonií na projektu, který má romským dětem dát kýženou naději.

Foto © Petra Hájská

S Idou Kelarovou a také s Petrem Kadlecem (vedoucím vzdělávacích programů České filharmonie) jsme si o Čhavorenge povídali ve chvíli, kdy album „Hej Romale“ u vydavatelství Supraphon zrovna vychází.

Spolupráce České filharmonie a sboru Čhavorenge trvá už pět let. Bylo už od začátku cílem natočit společné album?

Kadlec: Když jsme měli po první letní umělecké škole Romano drom závěrečné setkání, tak už tam jsme si řekli, že by bylo dobře natočit společné CD.

Jak samotné děti vnímaly natáčení ve Dvořákově síni pražského Rudolfinu?

Kelarová: Myslím, že dětem to všechno dojde až ve chvíli, kdy to album budou držet v ruce. Je potřeba říci, že děti ihned po

natáčení odjely zpět domů, a tak vlastně ani nemají představu, jak to bude znít, jaké to bude. Vždy byly během natáčení perfektně připravené a věřím tomu, že je to z toho CD cítit. Bude to pro ně velký dárek. Nejen ta hudba, ale i texty, které jsou v bookletu.

Kadlec: Na začátku natáčení se hledal ideální zvuk, nakonec se zvukový mistr rozhodl postavit sbor do sálu. Pro děti z Čhavorenge to bylo úplně první natáčení, navíc měl každý sluchátka na uších. Ale opravdu to zvládly perfektně.

Kelarová: Je důležité si také uvědomit, že děti byly po čtrnáctidenní letní umělecké škole a několika koncertech a já měla strach, aby se „neuřvaly“, protože ony při každé zkoušce zpívají naplno, nešetří se. Dají do toho vždy naprosto vše.

Jak probíhá proces zkoušek? Jak se děti učí nové skladby?

Foto © Petra Hájská

Kelarová: Když přijdeme s novou skladbou, tak vše dětem předzpíváme, zkusíme po hlasech a za chvíli to umí... Zní to prostě, ale je to tak.

Kadlec: Většinu repertoáru měly děti dobře zažitou ze společných koncertů na letních uměleckých školách Romano drom, ale také z pražských koncertů – jenom v sezóně 2016/2017 jich v Rudolfinu bylo 15 pro 10 000 mladých i dospělých posluchačů.

Kdo je autorem písní, které na albu jsou?

Kelarová: Kromě dvou písní je autorem všech skladeb je Desiderius „Dežo“ Dužda, který začal skládat přímo pro Čhavorenge. Je skvělým autorem romské hudby a to nejen hudby, ale i textů.

Co je podmínkou pro děti, které jsou ve sboru Čhavorenge?

Kelarová: Nejdůležitější je pro nás zodpovědnost. Snažíme se vytvářet vzory pro děti samotné. Děti musí chodit do školy, musí mít dobré známky. Má to opravdu daleko širší spektrum, než se na první pohled zdá. Přes hudbu se snažíme dětem měnit myšlení, měníme jim životy. Snažíme se je navigovat a troufám si tvrdit, že to funguje a daří se nám to.

Jak rodiče vnímají fakt, že jejich dítě je členem sboru Čhavorenge?

Kelarová: Přístup rodičů se výrazně proměnil, ze začátku měli pocit, že si díky jejich dětem chci vydělat peníze. Musela jsem je přesvědčovat, že to tak není. Byly to velké boje... Teď už se děti stávají vzorem pro ostatní, rodiče vidí, jak se jejich dítě mění. Opravdu se nám zlepšila situace. Děti sami vědí, že mají tu zodpovědnost přesvědčit své rodiče, že se tomu chtějí věnovat.

Foto © Petra Hájská

Foto © Petra Hájská

Kadlec: K té zodpovědnosti patří ještě další věci, které jdou mimo hudbu. Je to třeba fakt, že se snažíme dětem zajistit vzdělání po právní stránce, tzn., aby poznaly, jaká jsou jejich práva, apod. Spolupracujeme tedy se skupinou mladých právníků z pražské Právnické fakulty, kteří se jim v rámci programu Street law věnují. Ale občas mají taky přednášku o vesmíru nebo workshop věnovaný volebnímu právu. Cílem je, aby byly děti vzdělané a schopné jít svou vlastní cestou.

Jsou mezi dětmi z Čhavorence některé, které si vybraly hudbu jako životní cíl? Rozhodly se jí studovat?

Kelarová: Skvělým příkladem je klavírista Tomáš Kačo, se kterým jsem pracovala ještě před založením Čhavorence. Patří k nejvýraznějším romským hudebníkům, vystudoval Berklee College of Music v americkém Bostonu a stále s námi spolupracuje. On už je dnes velkým vzorem všem dětem

ze sboru. Dalším je Michal Mižigár, který vystudoval romistiku na Univerzitě Karlově nebo Oto Bunda, který je mou pravou rukou. Děti mají tím pádem ke komu vzhlížet. To je velmi důležité.

Během pěti let jste cestovali za dětmi nejprve na východní Slovensko a poté jste začali působit i České republice (severní Čechy a Vsetínsko). Byly ty dvě země v přístupu jiné?

Kadlec: Příznám se, že jsem si myslel, že v Čechách to bude o něco lepší, protože tu nejsou „osady“, ale v něčem jsme nakonec zažili v Čechách konfliktnější situace než na Slovensku. A situace, kdy děti obrazně řečeno nedostaly ani vteřinu šanci. Na druhou stranu i spoustu krásných spoluprací a přijetí.

Kelarová: Řekla bych, že na Slovensku je ten přístup otevřenější. Ano, jsou tam osady, ale v Čechách jsou zase ghettá. A je jich opravdu hodně. V ghettu je sice škola,

ale chodí tam opět ty samé děti. Nemají možnost se setkat s jinými dětmi.

Můžete popsat, jak vše funguje organizačně, když působíte na mnoha místech?

Kelarová: Hlavní akcí je letní umělecká škola Romano drom, což znamená Romská cesta, která trvá 14 dní, letos to bude v Rumunsku. Předtím to bylo na Vsetínsku, na Šluknovsku a na Slovensku. K tomu se ještě pravidelně jednou týdně scházíme v Chrudimi, kde pracujeme s osmdesáti dětmi, kam dojíždíme díky České filharmonii. Vedle toho každý týden jezdíme i do Vsetína.

Při poslechu nahrávky člověk fyzicky cítí energii, která z alba jde. Co pro vás znamená právě tato skutečnost?

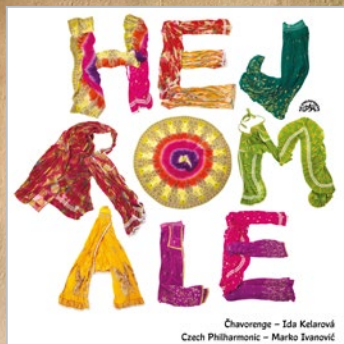
Kadlec: Na jedné straně je to síla zvuku a hlasu, ale pro mě je to síla, která člověka, člena sboru, dítě zakotví. Je z toho cítit, že se ty děti našly, že se posunuly – že našly

svobodu a křídla. Tento typ síly je tam cítit opravdu hodně.

Kelarová: Ty děti začínají chápat, že svoboda je obrovská zodpovědnost. Vědí, že musí vystupovat na určité úrovni. Ve chvíli, kdy se do sboru začlení, tak fungují naprosto skvěle.

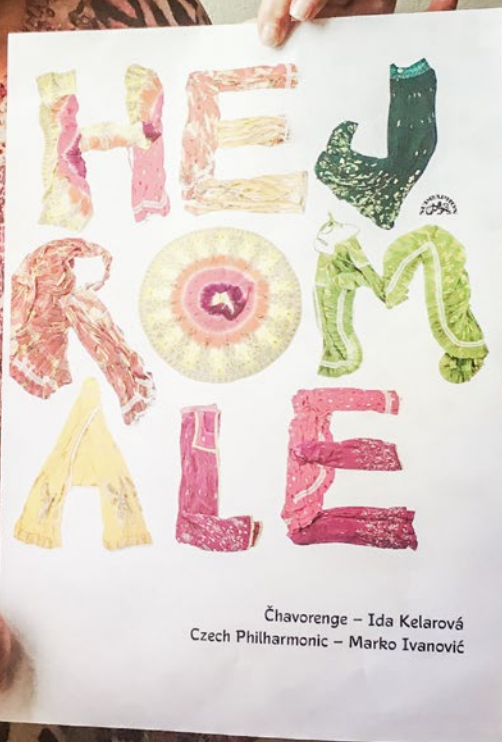
Můžete zmínit další plány, které teď máte před sebou?

Kelarová: Myslím, že to nové album je určitým vrcholem naší tvorby a věřím, že by mohlo otevřít další možnosti. V Čhavorence je obrovský potenciál. Dostali jsme nabídky z Irska, Rumunska, Rakouska. I cesta do Prahy je pro ně obrovským darem a zážitkem. Cestování a poznávání světa je největší škola. Člověk se tím otvírá. Je pak na dětech samotných, jak se potom rozhodnou žít dál.

SU 4246-2

Supraphononline

Čhavorence – Ida Kellarová
Czech Philharmonic – Marko Ivanović

Foto © Irena Sochorová

DAGMAR PECKOVÁ

MAHLERA MUSÍTE PROŽÍT

Mezzosopranistka Dagmar Pecková si splnila sen: u Supraphonu nahrála kompozici Gustava Mahlera *Píseň o zemi*, konkrétně její komorní úpravu od Arnolda Schoenberga. Na nahrávce se dále podíleli tenorista Richard Samek, Shoenberg Chamber Orchestra složený z nejlepších českých muzikantů, a dirigent Petr Altrichter. Desku budete od prvních vteřin poslouchat se zatajeným dechem. Pecková potvrzuje, že je s Mahlerovou muzikou organicky srostlá.

Mahlerova hudba a *Píseň o zemi* vás provázejí už řadu let. Mění se váš pohled na ně, vnímáte třeba *Píseň o zemi* dnes jinak, než před dvaceti lety?

Píseň o zemi je poslední dílo, které Mahler napsal a člověk k němu musí tak trochu dozrát. Je o odcházení z tohoto světa, z téhle dimenze. Zpívala jsem ji už v roce 1996 s Českou filharmonií a Jiřím Bělohlávkem, tenkrát mi umírala matka a byla jsem v pátém měsíci těhotenství. V téhle situaci jsem *Píseň o zemi* studovala, a ona nejen, že mi nějakým způsobem pomohla překonat bolestnou ztrátu nejbližšího člověka, ale na druhou stranu mi odchod matky pomohl ve vnímání tohoto díla.

Poté, před nynější nahrávkou, jste jako zpěvačka s *Písní o zemi* projela svět...

Zpívala jsem ji s dirigenty Charlesem Dutoitem, s Christophem von Dohnányim, a dalšími velkými dirigenty a orchestry,

a komorní verzi jsem interpretovala například i v londýnské Wigmore Hall. Ano, dřív, než jsem ji natočila, projela jsem s ní svět. V roce 2011 jsem se při práci na *Písní o zemi* potkala s dirigentem Petrem Altrichterem. Tehdy jsem mu říkala, že bych ráda, až někdy seženu peníze, *Píseň o zemi* natočila, že je to jedna z mála Mahlerových věcí, kterou natočenou nemám. Takže teď, když mi osvěcená paní Horáková finančně umožnila nahrávku realizovat, byl Petr Altrichter první, koho jsem oslovila. Jeho vnímání Mahlera je mi velmi blízké. Oběma se nám tak splnil sen.

V čem se lišila pojetí *Písně o zemi* například u Christopha von Dohnányiho, Charlese Dutoise nebo Petra Altrichtera?

Někdy v tempech, a taky v tom, jaký vám kdo dal dynamický a tempový prostor. Asi největší interpretační stopy ve mně zanechal Christoph von Dohnányi. Ono se

o něm leccos povídá, třeba že je studený čumák, ale není to pravda. Obrovsky jsme si porozuměli. Ale stopy ve mně zanechal i Charles Dutois, to je zase temperamentní, velmi vřelý člověk. Petr Altrichter je, podle mě, člověk vnitřně velmi vášnivý, což se mi líbí, možná trochu netrpělivý, ale výsledek stojí za to. Z každého ve vás něco zůstane, a to pak dáváte dál.

Mahler začal psát *Píseň o zemi* jako symfonii, nakonec ji jako symfonii označit nechtěl, protože by to byla jeho devátá, a bál se, že – jako u Dvořáka nebo Beethovena – by byla poslední. Je tedy *Píseň o zemi* symfonií?

Mahler měl v symfonické hudbě často zpěv, třeba osmá symfonie s devíti sólisty je hodně dramatická, teatrální hudba. Symfonické dílo Gustava Mahlera je tak pro mě už se zpěvem spojené. Ano, je to symfonická hudba. Lidský hlas tu musíme vnímat jako jeden ze sólových nástrojů. Není to tak,

že se postavím na rampu, všichni musí hrát tiše, a nejvíc slyšet bude mě. Naopak. Jde o zajímavé prolínání hlasů, někdy to orchestr překlene, někdy je téměř neslyšné, má to mnoho variant. Pro Mahlera je důležité, že hlas je součástí orchestru, ne čňající sólista. Když to člověk umí takhle cítit a zazpívat, a když to ví posluchač, je to symfonie.

Je to v komorní úpravě *Písně o zemi* jiné, jste tam víc za sólistu?

Tam jsme všichni za sólistu. Hlas, klavír, flétna, hoboje... všichni hrajeme jako o život. Na to jsme si museli dávat pozor, museli jsme mít neustále na paměti, že děláme komorní hudbu, že jsme ansámbl, že jsme všichni součástí všeho. Sólistické odkoky tam samozřejmě jsou, když má hoboje velké sólo, hraje ho jako sólo, ale pak se zase musí začlenit a dát prostor jiným. Pro hlas je to v té komorní úpravě jiné v tom, že nemůžete neustále bojovat se zvukem velkého

► orchestru. Obecně je pro zpěváka tahle verze v něčem lepší, v něčem horší. Horší v tom, že dirigentovi se zpěváci hůř ovládají a vedou k tomu, aby byli součástí celého obrazu. Lepší v tom, že zpěvákovi dovolí lépe využívat zvukové dynamiky a umožní i lépe vyprávět. Vyprávět ten příběh poutníka, který opouští svět, opouští tu dimenzi, ve které se nacházíme, a mění se v ono věčné modré světlo.

Arnold Schoenberg začal vytvářet komorní verzi Písně o zemi z finančních důvodů, ale nedokončil ji. Jeho partituru dokončil až v 80. letech minulého století Rainer Riehn. Zůstal v ní ještě pořád i Gustav Mahler?

Zůstal. Schoenberg se snažil zachovat ducha symfonické verze. Přitom rozepsat to, co hraje devadesátičlenný symfonák, mezi dvanáct, patnáct nástrojů komorního souboru, není vůbec jednoduché. Taký si občas, když to posloucháte, vybavíte ten valící se zvuk symfonického orchestru, který tady

najednou chybí. Schoenbergova – Riehnova komorní verze je svá, je jiná, ale Mahler tam zachovaný je.

Jak moc jste o Mahlerově hudbě a její interpretaci před nahráváním mluvili s Richardem Samkem, který se zhostil tenorového partu?

Málo, o konzultaci před nahráváním se tady nedá mluvit, Richard si dílo nastudoval sám. Já jsem si ho jako svého kolegu na tuhle nahrávku vyprosila – jednak se mi líbí jeho hlas, jednak je schopen dramatického projevu. Navíc, protože často zpívá v Německu, má velice dobrou německou výslovnost – a v případě Písně o zemi musíte jako interpret umět výborně německy. On ví, o čem zpívá, a hlavně: je to jeden z mála tenoristů, kteří jsou schopni zazpívat tenhle obrovsky těžký part s naprostým přehledem, jako by se nic nedělo. Při natáčení z něj byli všichni paf – zvládnout Píseň o zemi je velmi obtížné, a Richard ji zazpíval na první dobrou.

Říkáte, že jste své party studovali každý zvlášť, přitom vaše hlasy i projev na nahrávce krásně ladí, úžasné se doplňujete, i když spolu vlastně nezpíváte!

Vezměte si, o čem zpívá tenor a o čem zpívá mezzosoprán. Tenor vidí život očima opilce, „easy optikou“, tedy optikou toho, co jsme všechno prováděli a zažili. Mezzosoprán mluví o podzimu života, o ztrátě mládí a krásy, a o odchodu z tohoto světa. Tyhle dva světy se nepotkají, takže nevádí, že jsme s Richardem studovali své party každý zvlášť. Koneckonců – o tomhle nemusím s nikým diskutovat, prostě to v té své hlavě mám. Ví, jak to dělat, jak bych chtěla, aby to znělo a jak bych chtěla, aby to vnímal posluchač. A ve všem jsem věřila i Richardovi, věděla jsem, že to bude v pořádku. A jestli je na Mahlera ještě mladý? Vite, jeho hlas mi připomíná hlas Fritze Wunderlicha, který Píseň o zemi natočil v pětatřiceti, těsně před svou tragickou smrtí. Když jsem poslouchala

Wunderlichovu nahrávku s Christou Ludwig, úplně jsem slyšela Richarda, jak by to mohl zazpívat.

Mluvila jste o tom, že zpěvák interpretující Píseň o zemi musí umět perfektně německy. Bez toho by to nešlo?

Ne. Musíte mít tu řeč zmáknutou tak, abyste pro každé slovo, pro každou nuanu uměli najít přesný ekvivalent v češtině. Pokud ho nenajdete, pak to v duševním zpracování a podání zanechá úplně jiný vjem. Takže nejdřív vám věc musí empaticky sedět, a pak ji samozřejmě musíte zpracovat v notách, hudebně. Zpěvák tedy musí ten vjem duševně zpracovat natolik, aby přesně věděl, co znamená, musí mít před očima obraz té situace, o které zpívá. Samozřejmě to stojí velkou spoustu fantazie, vlastně vám před očima běží jakýsi film, ale teprve když jste schopni si tohle vytvořit a empaticky prožít, jste schopni Píseň o zemi zazpívat.

VYCHÁZÍ DOSUD NEVYDANÉ NAHRÁVKY LEGENDÁRNÍHO KLAVÍRISTY IVANA MORAVCE

Supraphon doplňuje mezinárodně ceněnou diskografii legendárního klavíristy Ivana Moravce o další nečekané skvosty z archivu Českého rozhlasu. Album, které vychází 20. dubna 2018, obsahuje dosud nevydané živé nahrávky z archivu Českého rozhlasu z let 1967, 1974 a 1984. V nahrávce Klavírního koncertu č. 1 Des dur op. 10 doprovází proslulého klavíristu Česká filharmonie řízená Karlem Ančerlem, Česká filharmonie s dirigentem Yurijem Simonovem je Moravcovi skvělým partnerem v Klavírním koncertu G dur Maurice Ravela, Klavírní koncert a moll op. 16 Edvarda Griega vznikl ve spolupráci se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, který vedl dirigent Miklós Erdélyi.

Vysoce ceněná diskografie Ivana Moravce (1930-2015), jedné ze světových legend klavíru 20. století, pochází z velké části z nahrávacích studií. Díky rozhlasovým mikrofonům si však můžeme připomenout i některé z jeho pozoruhodných koncertních výkonů v pražských koncertních sáňkách. Jen na Mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro vystoupil Ivan Moravec od roku 1962 celkem dvacetkrát. Prokofjevův I. koncert na Pražském jaru zazněl v květnu 1967 a zachycuje jeden z vrcholných i posledních snímků Karla Ančerla s Českou filharmonií před jeho odchodem do Toronta. Ravel z května 1974 – další nezapomenutelný zážitek a bezesporu jedna z Moravcových nejlepších ravelovských kreací vůbec. Všechny tři nahrávky vycházejí poprvé, v případě

Griegova koncertu z prosince 1984 jde dokonce o Moravcův jediný vydaný záznam tohoto díla.

Renomovaný hudební publicista a kritik Bernard Jacobson, donedávna redaktor časopisu Fanfare Magazine, Chicago Daily News a nyní působící v MusicWeb International – u příležitosti vydání alba zavzpomínal: „S Ivanem Moravcem jsem se poprvé setkal kolem roku 1969 v Minnesotě, kam jsem se vydal, abych recenzoval jeho společný koncert se Saint Paul Chamber Orchestra. Při tomto prvním setkání Ivan poznamenal: „Ashkenazy prý zrovna hrál v Chicagu Beethovenův Třetí klavírní koncert. To byla jistě kráska!“ Jak se ukázalo během našeho přátelství, trvajícího téměř půl století, šlo o naprosto typický projev jeho

velkorysého postoje ke kolegům. Jednou hrál cyklus poledních recitálů pro zhruba sto posluchačů ve foyer jistého divadla na pařížském náměstí Châtelet, zatímco jiné divadlo na protější straně mělo vyvěšené obrovské plakáty oznamující řadu schubertovských koncertů německého klavíristy Christiana Zachariase. Ačkoliv jsem Zachariase velice obdivoval, prohlásil jsem, že takový nepoměr v rozsahu i publicitě oněch dvou projektů je nespravedlivý. Ivan mi však na to okamžitě odpověděl: „Vždyť on si to zaslouží. Je to skvělý umělec.“ Také jsem s potěšením vyprávěl norskému klavíristovi Leifemu Ove Andnesovi, jak obdivně se Ivan Moravec vyjádřil o jeho nahrávkách Janáčkovy hudby; vždyť Moravec sám Janáčka natočil a z úst českého Mistra je to chvála

jednoho z nejpovolanějších. Co má tohle všechno společného s Moravcovým albem obsahujícím nahrávky Griegova, Prokofjeva a Ravelova klavírního koncertu? Přinejmenším u dvou posledně jmenovaných děl se obvykle stává, že jejich provedení bývá působivé spíše svou poměrně neosobní technickou brilancí než nějakými velkolepými lidskými kvalitami. Pod Moravcovým rukama ale tato hudba vyvolává zřetelně vážnější atmosféru. Aniž postrádá brilanci, má mnohem hlubší výraz!“ Je to tak, jak Bernard Jacobson naznačil: mikrofony zachytily Ivana Moravce ve vrcholné formě, s romantickým rozmachem, s pregnancí a dravostí i jemně nuancovanou barevností, vždy však hluboko ponořeného do substance interpretovaného díla.

Foto © Josef Sterling

SU 4245-2

Supraphonline

MORAVSKÉ DVOJZPĚVY S DVOŘÁKOVÝM KLAVÍREM

Supraphon za podpory Státního fondu kultury a Národního muzea vydává výjimečnou nahrávku Moravských dvojzpěvů Antonína Dvořáka. Komplet všech třiatdvaceti Moravských dvojzpěvů byl pořízen na původní Dvořákově křídlo značky Bösendorfer z roku 1879, jež je chloubou sbírky Muzea Antonína Dvořáka v Praze. Nahrávky se ujali mladí interpreti s významnými mezinárodními vavříny, především však s citem pro půvab Dvořákových písní i pro neopakovatelné barvy skladatelem dotýkaného nástroje. Sopranistku Simonu Šaturovou, mezzosopranistku Markétu Cukrovou, tenora Petra Nekoranec na Dvořákově klavír doprovázel Vojtěch Spurný. V rámci nahrávání vznikl v produkci Jiřího Hubače ze společnosti BVA International pořad pro Českou televizi. Album s novou nahrávkou vydá Supraphon 20. dubna 2018 na CD i v digitálních formátech.

Vedoucí Muzea Antonína Dvořáka v Praze Veronika Vejvodová k nové nahrávce Moravských dvojzpěvů poznamenala: „Byla to pro nás jedinečná příležitost, jak zachytit současný zvuk Dvořákovy klavíru, který je umístěn v naší expozici a běžně se na něj nehraje. Spojení s vynikajícími umělci a renomovanou nahrávací společností navíc zaručovalo kvalitu nahrávky a nejlepší způsob, jak prezentovat jeden z největších unikátů naší expozice.“

Klavírista Vojtěch Spurný k tomu glosoval: „To, že se podařilo realizátory nahrávky přesvědčit, aby jednu z hlavních rolí „hrál“ Dvořákov klavír, považuji za naprosto klíčový moment. Na žádném jiném moderním, byť sebedokonalším, nástroji by skladatelova hudba nepromluvila s takovou sugestivní silou a bezprostředností, jako právě na historickém klavíru Bösendorfer. Zvukové, tónové i artikulační možnosti nástroje ideálně vycházejí vstříc požadavkům partitury, kterou můžete nejen beze zbytku

realizovat podle uvedeného zápisu, ale navíc vám zůstává i dost prostoru pro vlastní fantazii a dotvoření detailů interpretace v duchu Dvořákových pokynů. A to už vůbec nemluvíme o faktu, že dotýkat se kláves, na které hrál Antonín Dvořák, je úžasný emocionální zážitek, který se dá jen obtížně sdělit slovy.“

Sopranistka Simona Šaturová poznamenala: „Největší radost pro mne byla, že jsme s Markétou Cukrovou bez dlouhých diskusí, zcela intuitivně našli společnou řeč. Zafungovala chemie, která nebývá samozřejmá a ve které nás báječně doplnil Vojtěch Spurný a také Petr Nekoranec. Doufám, že se naše radost z muzicírování přenesla i na posluchače. Atmosféra při natáčení byla mimořádně příjemná, hlavně díky všem zúčastněným.“

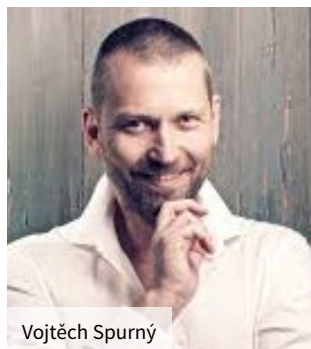
Mezzosopranistka Markéta Cukrová řekla: „Věřím, že se nám nahrávka povedla a posluchači z ní budou mít radost. Písně v sobě mají neobvyklý půvab. Klavír nám spíše dělal trochu starosti kvůli častému

ladění. Ale jeho zvuk nám vše vynahradil. Byl krásně měkký a hezky se pojil s našimi hlasy.“

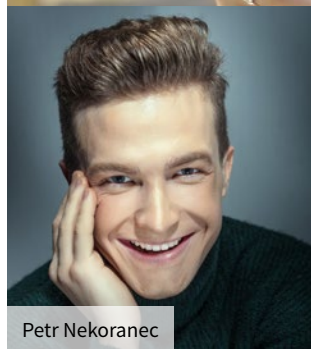
Tenorista Petr Nekoranec uvedl: „Nahrávání Moravských dvojzpěvů bude již navždy v mém uměleckém životě hrát důležitou roli. A to nejen kvůli skvělým kolegům, nahrávacímu týmu a nádherné hudbě Antonína Dvořáka, ale také kvůli tomu, že to bylo mé první nahrávání vůbec a na to se nezapomíná! Jelikož to bylo mé první nahrávání, překvapil mě fakt, jaká dřina to vlastně je. A to, že jsme nahrávali na Dvořákov klavír, byla naprostá senzací. Zvuk tohoto nástroje byl neuvěřitelně autentický a celé nahrávání jsem si říkal: wow, tak takhle nějak zněla Rusalka, když ji Dvořák skládal – možná je to nástroj, na který poprvé hrál její téma. Opravdu krásná představa!“

Moravské dvojzpěvy začal **Antonín Dvořák** komponovat na popud pražského velkoobchodníka, vlastence a mecenáše

Jana Neffa, v jehož rodině působil od roku 1873 jako učitel hry na klavír. Neff a jeho žena Marie byli velkými hudebními nadšenci a často provozovali malé domácí koncerty, na nichž zpívali písně a dvojzpěvy. Antonín Dvořák se těchto produkcí účastnil v roli doprovázeče na klavír. Neff navrhl Dvořákovi, zda by pro dvojzpěv s klavírem upravil některé moravské lidové písně z proslulé sbírky Františka Sušila. Dvořák nejprve souhlasil, ale pak se rozhodl, že místo úprav již existujících nápěvů použije pouze texty, které zcela nově zhudební. Moravské dvojzpěvy ve svém souhrnu představují jeden z nejoriginálnějších projevů Dvořákovy hudební fantazie. Lze v nich nalézt veškerou osobitost skladatelovy hudební řeči. Moravské dvojzpěvy zaujímají v kontextu Dvořákovy umělecké dráhy zcela mimořádné postavení, neboť jejich úspěch byl pro skladatele odrazovým můstkem k mezinárodní popularitě.

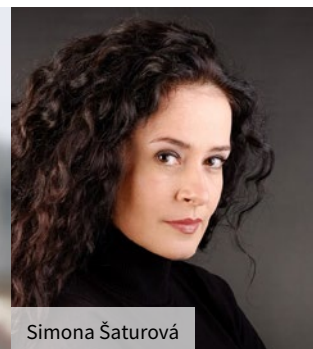
Vojtěch Spurný

Petr Nekoranec

Markéta Cukrová

Simona Šaturová

SU 4238-2

Supraphonline

KAREL ANČERL 110!

oslava výročí narození velkého dirigenta
1908/2018KAREL ANČERL 110
SLAVÍME ODKAZ VELKÉHO DIRIGENTA

Ve středu 11. dubna 2018 uplynulo 110 let od narození slavného českého dirigenta Karla Ančerla, který se narodil 11. dubna 1908 v jihočeských Tučapech.

Karel Ančerl se na pražské konzervatoři věnoval vedle dirigování také kompozici, komorní hudbě, houslím a bicím nástrojům. Po absolvování školy působil v orchestru Osvobozeného divadla a později v Československém rozhlasu, příležitostně působil také v zahraničí, v roce 1935 mu byl svěřen mimořádný koncert České filharmonie.

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava a aplikaci nacistických rasových zákonů neměl dál pracovat v rozhlasu, odešel z Prahy a živil se jako dělník. V listopadu 1942 byl transportován s rodinou do koncentračního

tábora Terezín, kde vedl terezínský smyčkový orchestr, jehož činnost byla umožněna především z důvodu natáčení nacistického propagandistického filmu Město darované. Narodil se mu syn Jan, po transportu celé rodiny do Osvětimi v roce 1944 umírá manželka i s dítětem.

Po návratu do Prahy příležitostně dirigoval v rozhlasu, podruhé se oženil, stal se dramaturgem a dirigentem Velké opery 5. května, od roku 1947 řídil Symfonický orchestr Československého rozhlasu. Vrchol kariéry zažil v letech 1950 až 1968,

kdy byl uměleckým ředitelem České filharmonie. Přivedl těleso k suverénní virtuozitě, obohatil repertoár o díla klasiků 20. století a za 18 let mu vybudoval světové renomé. S orchestrem často účinkoval v zahraničí a intenzivně se věnoval také nahrávání.

V roce 1968 se stal šéfdirigentem symfonického orchestru v Torontu a po srpnových událostech emigroval. Hostoval u Newyorské filharmonie a dalších těles. Zemřel v červenci 1973.

KAREL ANČERL – GOLD EDITION

Supraphon přišel před deseti lety s velkoryse pojatým projektem, který svým názvem neklame – jde vskutku o „zlatou“ edici rozsahem i kvalitou: o rozsáhlou řadu reedic snímků, které významný český dirigent natočil s Českou filharmonií. Pohled na tituly napovídá, že zároveň s přehlídkou vrcholných uměleckých výkonů České filharmonie s Karlem Ančerlem vytvořil soubor nahrávek světové klasické hudby.

Supraphonline

Foto © foto archiv Supraphon

REDAKCE: Vladan Drvota, Lukáš Kadeřábek, Marek Šulc a Miloš Skalka / grafická úprava: Marek Šmidrkal

KONTAKT: SUPRAPHON a.s., Palackého 740/1, 112 99 Praha 1, tel. (+420) 221 966 604, fax (+420) 221 966 630
promotion: promo@supraphon.cz; obchodní oddělení: obchod@supraphon.cz

www.youtube.com/supraphon

www.facebook.com/Supraphon

www.plus.google.com/+supraphon/

www.supraphon.cz